

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndc/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	2222202773
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2222202773.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V star Lines, s.r.o., Šamorín, Pomlejská cesta 2205/2A, IČO: 45 566 739, zastúpenému MATUŠÍKOVÁ @ PARTNERS s.r.o., Bratislava, Rudnayovo nám. 1 a JUDr. Norbert Kálmán, advokát, Nitra, Sv. Beňadika 30/B, proti žalovanému: MONAQ Leasing, a.s., Bratislava, Tvarožkova 5, IČO: 35 864 001, zastúpenému ULC Čarnogurský s.r.o., Bratislava, Tvarožkova 5, o určenie vlastníckeho práva, v spore o príslušnosť vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 26Co/153/2024, na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14Co/36/2025, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný.

Príslušným súdom na konanie vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14Co/36/2025 je Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajskému súdu v Bratislave bola 18. marca 2025 predložená vec z Okresného súdu Dunajská Streda, ktorému bola vec vrátená bez rozhodnutia o odvolaní proti rozsudku č. k. 17C/55/2022-355 z 20. marca 2024 Krajským súdom v Trnave ako nedôvodne predložená.

2. Krajský súd v Trnave konštatoval, že z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom sporu je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom právny vzťah medzi stranami, z ktorého nárok vznikol, má v zmysle Zmluvy o nájme nehnuteľnosti s následnou možnosťou jej kúpy č. 0406000504, charakter obchodného záväzkového vzťahu medzi dvoma obchodnými spoločnosťami podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. Na základe z uvedeného tvrdil, že mala byť vec na súde prvej inštancie zapísaná do súdneho registra „Cb“ a vec mu bola predložená omylom. Následne poukázal na skutočnosť, že v predmetnej veci bolo odvolanie podané 24. júna 2024, teda za účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z., ktorým boli s účinnosťou od 01. júna 2023 menené ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Na základe uvedeného funkčne príslušným súdom na prejednanie podaného odvolania je v zmysle § 34 ods. 2 CSP v znení od 01. júna 2023 Krajský súd v Bratislave, pretože na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu v obvode Krajského súdu v

Trnave vydanému v obchodnoprávných sporoch je príslušný Krajský súd v Bratislave.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Krajský súd v Bratislave nesúhlasil s postúpením veci Krajským súdom v Trnave a predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný.

5. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. V zmysle § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. V zmysle § 34 ods. 1 CSP v znení účinnom od 01. júna 2023, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

10. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v znení účinnom od 01. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave.

11. Pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci po vrátení sporu Krajským súdom v Trnave Okresnému súdu Dunajská Streda bolo primárne potrebné ustáliť, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, ktorý ako pojem procesného práva nie je v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach (CSP) definovaný, a preto vymedzenie vychádzať z predpisov hmotného práva upravujúcich obchodnoprávne vzťahy a občianskoprávne vzťahy, teda zo zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“) ako lex specialis a zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) ako lex generalis.

12. Podľa § 261 ods. 1 OBZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) až d) OBZ, podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri; osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia; osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov; fyzická osoba, ktorá

vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 261 ods. 6 OBZ, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkovzáväzkové vzťahy:

a) medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárnych a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia,

b) medzi zakladateľmi družstva a medzi členom a družstvom, pokiaľ vyplývajú z členského vzťahu v družstve, ako aj zo zmlúv o prevode členských práv a povinností, záväzkové vzťahy medzi členom štatutárneho orgánu a kontrolným orgánom družstva a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a družstvom pri výkone jeho poverenia,

c) z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov,

d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716),

e) z bankovej záruky (§ 313), z cestovného šeku (§ 720) a sľubu odškodnenia (§ 725).

15. Podľa § 261 ods. 9 OBZ zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

16. Podľa § 262 ods. 1 a 2 OBZ strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom. Dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu.

17. Podľa § 263 ods. 1 a 2 OBZ, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až § 272, § 273 ods. 1, § 276 až § 289, § 301, § 303, § 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, § 313, § 321 ods. 4, § 324, § 340a, § 340b, § 341, § 365, § 369 až § 369d, § 370, § 371, § 376, § 382, § 384, § 386 až § 408, § 408a, § 444, § 458, § 459, § 477, § 478, § 479 ods. 2, § 480, § 481, § 483 ods. 3, § 488, § 493, § 499, § 509 ods. 1, § 592, § 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, § 669, § 669a, § 672a, § 675, § 676 ods. 1 a 2, § 711, § 720, § 725, § 729, § 743 a § 771c. Strany sa nemôžu odchýliť od základných ustanovení uvedených pre jednotlivé zmluvné typy v tejto časti a od ustanovení, ktoré ustanovujú povinnú písomnú formu právneho úkonu.

18. Podľa § 118 ods. 1 OZ predmetom občianskoprávných vzťahov sú veci, živé zvieratá, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

19. Vecou na účely OZ sa má na mysli vec hnutelná i nehnuteľná. Nehnuteľnosťami sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom (§ 119 ods. 1, 2 OZ).

20. V zmysle § 123 OZ vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

21. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 OZ vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou, alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu, alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

22. V zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

23. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Určujúcou normou je v tomto prípade ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, obsahujúce vymedzenie obchodných záväzkových vzťahov. V danom prípade žalobca a žalovaný síce zodpovedá definícii podnikateľa (§ 2 ods. 2 ObZ), preto nie je a priori vylúčené použitie ust. § 261 ods. 1 ObZ. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je však zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Z hľadiska obchodného záväzkového vzťahu by muselo ísť na strane podnikateľa o výkon jeho podnikateľskej činnosti. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde. Z ust. § 489 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

24. Najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie z 11. septembra 2019 sp. zn. 6Ndc/15/2019, v ktorom vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho ktorého prípadu teda nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania.

25. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa voči žalovanému domáha určenia výlučného vlastníctva k nehnuteľnostiam vedeným Katastrálnym úradom v Trnave, Správou katastra Dunajská Streda, pre katastrálne územie Báč, zapísané na LV XXX, parcely reg. „C“: a) pozemky parcela č. XXX/XXX - orná pôda o výmere 899 m²; parcela č. XXX/XXX - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 199m², parcela č. XXX/XXX - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 86 m²; stavby rodinného domu súpis. čísla XXX na parcele č. XXX/XXX - druh stavby 510; dvojgaráž súpis. č. XXX na parc. č. XXX/XXX - druh stavby 370; b) nehnuteľnosti evidované na LV č. 3XXX vedenom Katastrálnym úradom v Trnave, Správou katastra Dunajská Streda, pre katastrálne územie Š., parcely reg. „C“ pozemky parc. č. XXXX/X - zastavané plocha a nádvorcia o výmere 26 m² a parc. č. XXXX/X- zastavané plochy a nádvorcia o výmere 236 m².

26. Na základe uvedeného je najvyšší súd toho názoru, že daný záväzkový vzťah strán síce spĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu, a to z hľadiska účastníkov tohto vzťahu, avšak nespĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu vzhľadom na jeho predmet, ktorým je určenie vlastníckeho práva. Na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, predmet daného sporu nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ods. 6 a § 262 Obchodného zákonníka a nejde o žiadnu vec obchodnoprávnej agendy uvedenej v Prílohe č. 1 časť II písmeno B Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy (vyhláška ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. z 11. novembra 2005 o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy). Z uvedených charakteristík a vymedzenia predmetu sporu nebolo možné považovať spor za obchodnoprávny, ale naopak za občianskoprávny spor. V spore ide o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, z čoho vyplýva, že tento spor nemá obchodnoprávny charakter, pretože predmet sporu nespadá pod obchodné záväzkové vzťahy uvedené v § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný, lebo v predmetnom spore je kauzálny príslušný Krajský súd v Trnave. Z uvedených dôvodov rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok